de Merode landschapspark

Scherpenheuvel-Zichem
heeft nieuws

Persbericht 20.11.2026

*Voetnoten** verwelkomt bezoekers aan Basiliek van Scherpenheuvel

Een Stilteparel van Marjolein Guldentops langs het meerdaagse Merodepad

In Scherpenheuvel-Zichem werd op 20 november de Stilteparel *Voetnoten van Marjolein Guldentops ingehuldigd. Dit werk ontvouwt zich aan de oostzijde van de Basiliek en vormt er een bijzonder welkom voor wandelaars op het toekomstige Merodepad.**

In de rand van het toekomstige Merodepad – te wandelen vanaf voorjaar 2027 - investeren verschillende partners onder andere in zogenaamde Stilteparels: belevingsplekken langs het Merodepad waar niet alleen de meerdaagse wandelaar maar ook bezoekers en inwoners van kunnen genieten. De objecten laten je letterlijk even stilstaan bij het unieke van iedere plek.

Op 20 november werd in Scherpenheuvel-Zichem een eerste Stilteparel officieel ingehuldigd. Het werk *Voetnoten** van kunstenares Marjolein Guldentops is vervaardigd uit Belgische blauwe hardsteen. Het ontvouwt zich als een ruimtelijke tekst langs een deel van het voetpad dat vanaf het domein van de alom gekende Basiliek van Scherpenheuvel naar het oosten loopt.

"Het voetpad maakt deel uit van een netwerk van pelgrimswegen dat veel verder reikt dan de streek zelf. Het behoort tot de wandelroutes van Landschapspark de Merode, de eeuwenoude pelgrimswegen naar Scherpenheuvel en de verbinding van Scherpenheuvel met andere bedevaartplaatsen in het buitenland. Elk jaar passeren hier zo duizenden pelgrims.", zegt Kris Peetermans, burgemeester van Scherpenheuvel-Zichem.

"Landschapspark de Merode heeft een eeuwenlange traditie van stilte, rust en zorg. Scherpenheuvel is dan ook een logische halteplek op het meerdaags Merodepad. Dit wandeltraject verweeft de traditie van pelgrimage met bijzondere belevingsplekken als Voetnoten en met de prachtige en gevarieerde landschappen van het Merodegebied. Een echte meerwaarde voor de meerdaagse wandelaar!"*, vult Karin Brouwers, ondervoorzitter van Landschapspark de Merode en voorzitter van de provincieraad van Vlaams-Brabant, aan.

*Voetnoten**; een Stilteparel van Marjolein Guldentops

Vanuit deze context werd Marjolein Guldentops uitgenodigd om een Stilteparel te maken die voorbijgangers op hun weg vergezelt en hen uitnodigt om stil te staan bij de manier waarop we ons door het landschap bewegen en hoe we ons daarbij tot anderen verhouden. De geschiedenis van wandelen als ontspanning en als ritueel raakt onvermijdelijk verweven met minder bekende verhalen over wandelen als een vorm van migratie, een zoektocht naar veiligheid of een daad van verzet. Wie heeft het recht om zich vrij te bewegen? Voor wie is dat een noodzaak, en voor wie een keuze?

de Merode landschapspark

Scherpenheuvel-Zichem
heeft nieuws

Het werk bestaat uit een reeks stenen in verschillende vormen, met inscripties in vier talen, van losse woorden tot langere zinnen. De teksten zijn geïnspireerd op de wandelingen die de kunstenaar zelf in de streek maakte en op haar voortdurende verkenning van wandelen als lezen en lezen als beweging. Voor de productie van de stenen werkte de kunstenaar samen met steenhouwer Filip Martin en koos ze voor een lokaal materiaal: Belgische hardsteen.

"Een weg is een voorstel om een landschap te doorkruisen. Deze tekststenen zijn voetnoten naar gedachten die je tijdens deze reis kunnen vergezellen.", vertelt kunstenares Marjolein Guldentops.

De gegraveerde stenen zijn in het pad ingebed en worden tijdens het wandelen stap na stap ontdekt. Ze nodigen iedereen die voorbij komt uit om de tekst op een eigen tempo en vanuit een eigen richting te lezen en er zelf betekenis aan te geven. Je kan één woord meenemen als leidraad voor de wandeling, of rondjes lopen om de choreografieën te verkennen die de stenen suggereren. Je kan in stilte nadenken, of onderweg met je gezelschap over de tekst in gesprek gaan. Dat samenspel tussen de innerlijke en de gedeelde ervaring vormt de kern van het werk en van haar bijzondere locatie. Want samen wandelen betekent zowel dichter bij je eigen lichaam komen als verbinding zoeken met anderen.

De titel *Voetnoten** roept een vraag op: wat is hier de hoofdtekst en wat is de voetnoot? Het landschap, het kunstwerk, of de gedachten van wie voorbij wandelt? In een geschreven tekst dient een voetnoot niet alleen om bronnen te vermelden. Ze verwijst ook naar wat buiten de tekst ligt en opent nieuwe richtingen om te verkennen. Waar brengen deze voetnoten ons naartoe als we ze te voet volgen?

Marjolein Guldentops
Marjolein Guldentops is een Brusselse beeldend kunstenaar die in haar werk de materiële en lichamelijke eigenschappen van taal onderzoekt. Ze maakt daarbij gebruik van verschillende media, waaronder performance, tekst en installatie. *Voetnoten** is haar eerste opdracht voor de publieke ruimte.

Participatief traject
*Voetnoten** kwam tot stand in dialoog met een groep opdrachtgevers uit de stad Scherpenheuvel-Zichem, via een participatief proces begeleid door De Nieuwe Opdrachtgevers.

de Merode landschapspark

Scherpenheuvel-Zichem
heeft nieuws

Stilteparel langs het meerdaagse Merodepad

Het 160 km lange Merodepad weerspiegelt de grote variatie aan landschappen en de zeer diverse natuur die het Merodegebied rijk is. Landschapspark de Merode ligt dan ook op de overgang van Kempen en Hageland, met de brede Demervallei omgeven door heuvels, de Grote Nete, uitgestrekte Merodebossen, heide, grasland, velden en vennen.

Erfgoed is er in overvloed in Landschapspark de Merode. En vaak is dit erfgoed verbonden met een geschiedenis van verstilling en zorg. Konden uiteraard niet ontbreken op dit pad: de abdijen van Tongerlo en Averbode, het begijnhof van Diest of de Basiliek van Scherpenheuvel. Erfgoedplekken zoals de Sint - Bavokapel in Laakdal en de Sint-Dimpnakapel in Zammel, elk met hun eigen zorgverhaal, vervolledigen dit rijtje.

In elke Merodegemeente zijn één of meerdere plekken voorzien die dankzij een investering extra verbinding zullen maken met het Merodepad, zogenaamde Stilteparels, die bezoekers extra doen vertragen. Dit werk is het eerste in een reeks Stilteparels, die in het komende jaar zullen worden gerealiseerd.

Het Merodepad combineert al deze troeven. Al wandelend doorkruis je daarbij drie provincies en negen gemeenten.

Parels in Helende Landschappen

Voetnoten* werd gerealiseerd in het kader van het Interreg-project Vlaanderen-Nederland ‘Parels in Helende Landschappen’, een project onder coördinatie van Landschapspark de Merode.

Langs Vlaamse zijde ontvangt dit project Europese middelen en cofinanciering vanuit de provincie Antwerpen en alle Merodepartners. ‘Parels in Helende Landschappen’ omvat de ontwikkeling van het meerdaagse Merodepad en de uitbouw van bijzondere belevingsplekken langsheen het pad. Deze zogenaamde ‘Stilteparels’ bevinden zich aan erfgoedsites en groene landschappen in de provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant.

Langs Nederlandse zijde gebeuren gelijkaardige investeringen in de provincie Noord-Brabant.

Voor de ontwikkeling van *Voetnoten** werd een budget van 65.000 euro voorzien. Hiervan werd 50% gefinancierd via het Interreg-project Vlaanderen-Nederland ‘Parels in Helende Landschappen’ en 50% door de stad Scherpenheuvel-Zichem.

Interreg Vlaanderen-Nederland
Gefinancierd door de Europese Unie
Parels in Helende Landschappen

de Merode landschapspark

Scherpenheuvel-Zichem
heeft nieuws

Contactgegevens voor pers en meer info

Karin Brouwers
Voorzitter van de provincieraad Vlaams-Brabant en ondervoorzitter van Landschapspark de Merode
M 0485 88 43 49
E karin.brouwers@vlaamsbrabant.be

Sander Dragt
Projectmedewerker bij Landschapspark de Merode
M 0488 62 53 30
E sander.dragt@landschapsparkdemerode.be

Kris Peetermans
Burgemeester van de stad Scherpenheuvel-Zichem
M 0473 89 02 09
E kris.peetermans@scherpenheuvel-zichem.be

Download afbeeldingen in hoge resolutie

de Merode landschapspark

Scherpenheuvel-Zichem
heeft nieuws

Achtergrondinfo Landschapspark de Merode

Op de grens van de drie provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant en Limburg ligt Landschapspark de Merode. Aarschot, Diest, Geel, Herselt, Hulshout, Laakdal, Scherpenheuvel-Zichem, Tessenderlo en Westerlo: deze gemeenten vormen vandaag het Landschapspark. De baseline 'Laat je leiden langs kastelen en abdijen' verwijst meteen naar het unieke karakter van het gebied. De eeuwenlange aanwezigheid van de adellijke familie de Merode en van de norbertijnenabdijen van Averbode en Tongerlo liet duidelijk sporen na in het omringende landschap en erfgoed. Bij de aankoop van 1.500 hectare gronden van de prins de Merode in 2004, namen de partners het engagement om bij de verdere ontwikkeling het karakter, de eenheid en de geschiedenis van het Merodegebied te bewaren.

Vandaag verbinden recreatieve netwerken over het hele gebied de diverse natuur met kastelen, abdijen en vele andere erfgoedparels. Dit is niet altijd zo geweest. Naast de initiatieven rond natuurontwikkeling en landschapsherstel werd het gebied publiek toegankelijk, met gepaste recreatieve ontsluiting. Vijf onthaalpoorten heten de bezoekers nu welkom.

In Landschapspark de Merode werken de partners ook samen rond stilte, rust en ruimte. Stilte is een bron van leefkwaliteit. Een natuurlijke omgeving met tastbare sporen uit het verleden versterkt bovendien de heilzame effecten van stilte. Zo wordt het landschap een middel om tot innerlijke verstilling te komen.

Verder biedt het landschapspark stimulansen voor duurzame landbouw en lokaal ondernemerschap. Zo ontvangen enthousiaste ondernemers de bezoekers graag met eigen lokale producten.

Alle info over de gebiedswerking van Landschapspark de Merode: landschapsparkdemerode.be
Onze partners: landschapsparkdemerode.be/partners

De gebiedswerking binnen Landschapspark de Merode is mogelijk dankzij de ondersteuning van de Provincie Antwerpen en een breed partnerschap:

Landschapspark de Merode, Diestsebaan 28, 2230 Herselt